

Juhis ilutulestiku korraldamise loa taotluse menetlemiseks (lõhkematerjaliseaduse alusel)

Üldsätted

Juhise eesmärk on:

- ühtlustada ja suunata ilutulestiku korraldamise loa taotluste menetlemisel tehtavat kaalutusotsust, et tagada lõhkematerjaliseaduse, haldusmenetluse seaduse ning korrakaitseaduse ühtlane, õiguspärane ja proportsionaalne kohaldamine;
- määrata soovituslikud kaalutuspõhimõtted, mis toetavad loa taotluse menetlejat ilutulestiku toimumisaja ja- koha sobivuse, keskkonnamõjude, avaliku korra tagamise ja mürahäiringu hindamisel;
- tagada ühtne praktika loa andmise või keeldumise aluste tõlgendamisel ja võimaldada loa taotlejale õigusselgust, tagades et kaalutusotsuse põhjendused on läbipaistvad ja üheselt mõistetavad.

Juhis on soovitusliku iseloomuga ning ei piira loa taotluse menetleja seadusega antud kaalutusõigust, kuid toetab selle järjepidevat ja põhjendatud kasutamist.

Ilutulestiku korraldamine

[Lõhkematerjaliseaduse](#) (edaspidi *LMS*) § 34 lg 1 kohaselt peab ilutulestiku korraldamise luba olema ilutulestiku korraldamiseks:

- avalikul üritusel F3- ja F4-kategooria pürotehnilise tootega;
- tiheasustusega asulas F4-kategooria pürotehnilise tootega.

Loa taotlemine

Ilutulestikku korraldada sooviv isik esitab Tallinna Linnakantseleile (edaspidi *linnakantselei*) ilutulestiku korraldamise loa taotluse (edaspidi *taotlus*) avalike kogunemiste infosüsteemi AKIS kaudu akis.tallinn.ee või kui elektrooniline taotlemine ei ole võimalik, siis paber kandjal linnakantseleisse (Vabaduse väljak 7, 15199 Tallinn). Taotlusele tuleb lisada nõutavad lisadokumendid ja nõusolekud.

Taotluses peavad sisalduma järgmised andmed:

- taotleja nimi ja kontaktandmed, ning kui ilutulestikku ei korralda vahetu taotleja, siis ka andmed ilutulestiku korraldaja kohta;
- ilutulestiku korraldamise koht, kuupäev ja kellaaeg;
- ilutulestiku korraldamist kajastav kirjeldus;
- õnnetuse vältimiseks rakendatavad abinõud.

Taotlus esitatakse kõige hiljem seitse tööpäeva enne ilutulestiku korraldamist.

Taotluse vorm on kättesaadav avalike kogunemiste infosüsteemis AKIS ja Tallinna veebilehel www.tallinn.ee

Taotluse menetlemine

Linnakantselei edastab taotluse arvamuse saamiseks ilutulestiku toimumiskoha järgsele linnaosa valitsusele ja vajaduse korral teistele linna või riigi asutustele. Arvamus taotluse kohta tuleb linnakantseleile edastada kahe tööpäeva jooksul alates taotluse laekumisest linnakantseleilt.

Linnakantselei vaatab taotluse läbi ja teeb otsuse viie tööpäeva jooksul taotluse laekumise päevast arvates.

Loa andmine

Avalikus kohas on ilutulestiku korraldamine lubatud üldjuhul üksnes suure avaliku huviga ülelinnalisel või rahvusvahelisel üritusel.

Eesmärk on kaaluda ilutulestiku korraldamise piiramist avalikus kohas, et tagada avalik kord, elanike heaolu ja keskkonnahoid. Ilutulestik põhjustab müra, valgushäiringut ja keskkonnareostust ning võib häirida nii inimesi kui ka loomastikku, mistõttu on selle kasutamine lubatud üldjuhul vaid ette teada olevatel ja ühiskondlikult olulistel juhtudel.

Lubades ilutulestikku üldjuhul üksnes suure avaliku huviga ülelinnalistel või rahvusvahelistel üritustel, tagatakse et see toimub professionaalselt, ohutult ja kooskõlastatult. Selline regulatsioon loob õigusselguse nii elanikele kui ka ürituste korraldajatele ning aitab säilitada turvalist ja puhtamat linnakeskkonda. Piirangu kaalumise aitab vältida liigset häirimist ja tagab, et ilutulestikke ei kasutata üldises linnakeskkonnas põhjendamatult.

Ilutulestiku korraldamise loa andmise otsustab linnakantselei teeninduse ja asjaajamise osakonna juhataja. Tema puudumisel otsustab loa andmise avalike ürituste lubade juhtivspetsialist või peaspetsialist vastavalt tööjaotusele. Mõlema üheaegsel äraolekul otsustab loa andmise linnasekretär.

Linnakantselei teavitab loa andmisest Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit.

Ilutulestiku korraldaja kohustused

Ilutulestiku korraldaja on kohustatud mh:

- teavitama ümberkaudseid elanikke kavandatavast ilutulestikust vähemalt üks päev ette (soovitavalt kuni kolm päeva ette);
- koristama ilutulesiku tegemisel tekkinud jäätmed.

Loa andmisest keeldumine

LMS § 35 lg 5 p-de 1 ja 2 kohaselt võib loa andmisest keelduda, kui:

- ilutulestiku korraldamine rikuks avalikku korda või kahjustaks inimese elu, tervist, asja või keskkonda ja rakendatavad ohutusabinõud ei oleks õnnetuse vältimiseks piisavad;
- ilutulestiku korraldajal puudub tegevusluba, kui see on nõutav.

Eelnimetatust lähtuvalt võib ilutulestiku korraldamise loa andmisest keeldumist kaaluda mh:

- lindude pesitsusrahu ajal;
- avalikus kohas.

Ilutulestiku korraldamise loa andmisest keeldumise kaalutlused lindude pesitsusrahu ajal:

- [looduskaitseaduse](#) (edaspidi *LKS*) § 55 lõike 6¹ punkti 2 kohaselt on keelatud looduslikult esinevate lindude tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal. Kõige intensiivsem pesitsusperiood on kevad ja suve algus – aprilli keskpaigast kuni suve keskpaigani, mil lindudele peab andma võimaluse järglaste saamiseks ja üleskasvatamiseks. LKS § 55 lg 6¹ p 2 sätestab, et keelatud on looduslikult esinevate lindude tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal. Kõnealune säte ei ole otseselt seotud vaid metsaraietega, vaid

reguleerib kõiki tahtlikke linde häirida võivaid tegevusi. Eesti metsalinnustik vajab kaitset, sest nende arv on vähenenud. Sarnaselt metsades kehtestatud pesitsusrahule kaitstakse ka linnas elavate lindude pesitsusrahu;

- pesitsemine on lindudele väga suur koormus, mis vähendab nende elumust (elujõulisus, eluiga) ja seetõttu on isendi seisukohast eriti oluline, et see oleks ka produktiivne. Ühegi loodusliku liigi järglaste saamisesse ei tohi kergekäeliselt suhtuda ja kuna järglaste saamise aeg on väga õrn periood, on tegu suuresti ka eetilise küsimusega;
- ilutulestiku tekitatava müra ja valgusefektide ulatus on väga lai, see häirib nii linde kui ka loomi. Amsterdami ülikooli teadlased on tuvastanud ilutulestiku mõju lindudele ka radariga: lindude elurütm on tulemurast pikalt häiritud. Asulates elavate lindude käitumine võib nii füüsiliselt kui ka vaimselt kurnava tulemüra tagajärjel muutuda ettearvamatuks ja nende arv võib väheneda. Eriti ohtlik on lindude häirimine just pesitsemisperioodil (eeskätt pesa ehitamine munemiseks, haudumiseks ja poegade kasvatamiseks). Kõige intensiivsem pesitsusperiood kestabki aprilli keskpaigast kuni suve keskpaigani;
- avalikus kohas tekitatav müra ja valguse reostus on muutumas oluliseks osaks ka elukeskkonna turvalisusest ning mõjutab oluliselt selle kvaliteeti. Eelkõige on just viimasel aastakümnel täheldatud ilutulestikuga seotud probleeme. Ilutulestiku poolt tekitatud müra ja valgussähvatustest enim ohustatud grupid on väikelapsed, haiged (epileptikud, posttraumaatilise stressihäire all kannatajad) ja loomad. Loomad võivad paanikasse sattudes põgeneda ning vigastada ennast ja teisi. Ilutulestikest põhjustatud müra ja valgussähvatuste lõplik mõju lindudele ja loomadele on veel suuresti teadmata. Enim näivad mõjutatud olevat need linnu- ja loomaliigid, kes ööbivad linnakeskkonnas või linna servaaladel suurte parvedena;

Teadusajakirjades avaldatud uuringud näitavad, et ilutulestik võib:

- tekitada äkilise stressireaktsiooni ja häirida pesitsemist, eriti kui pidustused kattuvad pesitsusajaga;
- põhjustada massilist põgenemist öösel (isegi mitmekümne kilomeetri kaugusele), mistõttu võivad munad jahtuda ja hukkuda;
- vähendada noorlindude ellujäämist;
- mõjutada lindude arvukust lühiajaliselt ja mõnes piirkonnas ka pikaajaliselt.

Eeltoodud kaalutlustest tulenevalt mõjutab ilutulestik linde negatiivselt, seda eelkõige pesitsusajal. Seetõttu on ilutulestiku kasutamine lindude pesitsusajal vastuolus looduskaitseeadusega.

Ilutulestiku korraldamise loa andmisest keeldumise kaalutlused avalikus kohas:

- [korrakaitseeaduse](#) (edaspidi KorS) § 56 lg 1 kohaselt on avalikus kohas keelatud tekitada teist isikut oluliselt häirivat müra ja valgusefekte. Seda ei kohaldata müra ja valgusefektide suhtes, mis on kehtestatud kohaliku omavalitsuse loal (KorS § 56 lg 3 p 2) või ööl vastu 1. jaanuari, 25. veebruari või 24. juunit (KorS § 56 lg 3 p 3);
- LMS § 35 lg 5 p 1 kohaselt võib ilutulestiku korraldamise loa andmisest keelduda, kui ilutulestiku korraldamine rikuks mh avaliku korda. KorS §-de 4 ja 5 järgi on avalik kord ühiskonna seisund, milles on tagatud õigusnormide järgimine. Korrarikkumine on avaliku korra kaitsealas oleva õigusnormi rikkumine. Seega ei ole tagatud kehtiva õigusnormi järgimine ja selline olukord on käsitatav avaliku korra rikkumisena KorS § 4 lg 1 tähenduses.

Eeltoodud kaalutlustest tulenevalt võib Tallinna linn otsustada avalikus kohas ilutulestiku korraldamise loa andmisest keelduda.

Ilutulestiku korraldamise loa andmisest keeldumise otsustab linnakantselei teeninduse ja asjaajamise osakonna juhataja. Tema puudumisel otsustab Ilutulestiku korraldamise loa andmisest keeldumise avalike ürituste lubade juhtivspetsialist või peaspetsialist vastavalt tööjaotusele. Mõlema üheaegsel äraolekul otsustab Ilutulestiku korraldamise loa andmisest keeldumise linnasekretär.